

gospodarske, obertnijske in národске.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v saboto 22. marca 1856.

Nekaj zastran napčnega cepljenja sadnih drevesic.

Na mnogo napčno pocepljenih drevesic sem že nalletel po raznih krajih. Tu sem vidil cel germ po komolcu visocih cepičev šterleti kviško; tamkej toliko mahú, cunj in druge baže okoli obvezane, da na prvi pogled nisem vedil, je li to kako cepljeno drevesce, ali morebiti le kako sračje gnjezdo na njem; zopet drugod toliko ilovce na drevescu in okoli njega namazane, da bi se bilo prav lahko kaj posejalo na njo, in — še mnogo družih napčnost sem vidil.

Pa bo kdo te verstice bravši morebiti rekel ali saj si mislil: naj bo drevesce lepo ali gerdo cepljeno, nič ne dé; da se le cepiček lepo prime in lepo odraste, pa je dobro. Prav tako! Jez bi bil skorej enacih misel, toda vidil in prepričal sem se, da tako cepiti ni le zamudno, temveč še jako škodljivo, ker tako pocepljeni cepiči se le redko kdaj primejo in če se tudi primejo, čez kake leta drevesca le prerade venéti začenjajo. In zakaj?

1. Več in dolzih cepičev na eno deblice cepiti je zato napčno in škodljivo, ker mlado in drobno drevesce nima zadosti moči s svojim sokom oživljati toliko in tako visocih cepičev; naj manj pa še, ako so cepiči s kolencem*), kot nekteri prav bedasto navado imajo. Kdor mi tega ne verjame, naj popraša samo kakega nogradnika: zakaj on na mladih tertah le po dvoje ali troje očesic pušča, kadar jo obrezuje? Odgovoril mu bo: terta je še preslaba, da bi lepo odganjala na več očesic. Glej! terta je preslaba za več očesic, akoravno so one že žnjo zrašene, — ti pa češ, da bi ti mlado drevesce oživljalo cel germ cepičev, s kterimi se ima še le skleniti.

2. Mah in ilovca na drevesce mazati in obvijati je pa zato škodljivo, ker v mah se radi zalezejo merčesi, kteri drevescom še nikoli niso bili koristni, ampak več ali manj škodljivi; ilovca pa po verhu odrezanega drevesca namazana rada zajeda v njegov steržen, zlasti ako je v sklad cepljeno, in če ilovco dež razmaka. Je pa steržen drevesca ranjen, je ono podobno jetičnemu človeku, ki polagoma peša, vení in poslednjič popolnoma se usuší.

Nekteri imajo še prav napčno navado, potem ko so že polno ilovce nakidali na nježno drevesce in ga z mahom odeli, vse to še z močnim koncom (cvirnom) ali s kakim trakom prav terdo obvezati, nemisleč, da s tem ravno zabranujejo soku, da se iz deblica v cepiče ne more raztekati ter jih oživljati.

Da te kratke verstice moje o napačnem cepljenji drevesic niso bôse, naj bode bravcem sledeče v njih poterjenje:

Pred tremi leti je nekdo, ki se je prav za prebrisanega sadjorejca ustil, pocepil na prijaznem homcu poleg Metlike mnogo drevesic po zgorej imenovanem napčnem načinu in še cepiček se mu ni prijel. Jez to viditi se ponudim za povzdigo sadjoreje unetemu posestniku, naj mi dovoli nekaj teh pokvarjenih drevesic vnovič precepiti, akoravno je že kasno bilo. Z veseljem mi dovoli to posestnik. Jez vzajem nekaj cepičev, ktere sem v domačem hramu spravljene imel, in greva. Ko na mesto prideva in pervo drevesce mahú in ilovce trebiti začnem, kažem in razlagam gospodu,

*) Cepiči s kolencem so po dvé leti stari cepiči.

kako napčno je uni cepil. Tega se je gospod do dobrega prepričal, ko je vidil v mahu štrigalce (*forficula auricularia*, Ohrwurm) in še drugih merčesov, deblica pa za dlan globoko po sterženu zajedene od persti. Že je mislil, da ne bo nič ž njimi, toda v nekoliko tednih jih je vidil ovenčane z lepimi odrastliki, ktere sem bil jez na-nje cepil.

Cepil sem jih pa za kožo in sicer takole:

Odrezal sem naj poprej drevesce do zdravega lesa prav gladko; na to sem vzel cepiček, ktereга, pustivši mu le troje k večem četvero očesic, sem pod doljnim očesom do steržena zarezal, potem pa navzdol plošnjato tako ga prirezal, da sem na uni strani ven prirezal; tako prirezanega sem potisnil za lub, ktereга sem poprej od zgorej doli nekoliko prerezal in ga z lesenim klinčkom od deblica odlupil. Verh odrezanega deblica in prerezan lub sem namazal prav dobro s cepičnim voskom in lepo čedno s popirjem obvil. Ako je drevesce debelo bilo, sem pa po dvoje cepičkov na-nj cepil.

Kdor hoče tako cepiti, ga zagotavljam, česar se bo tudi sam v kratkem prepričal, da se mu bodo cepiči gotovo prijeli, ako jih bo le zdrave na zdrave drevesca ob pravem času pocepil. Je pa doba tako cepiti, kadar je drevje že muzevno. Rabič.

Gospodarske skušnje.

(Skušnje z bivicom) so učile — kakor beremo v zapisniku poslednjega občnega zbora česke gospodarske družbe — da ima neko posebno sovražnico, ktera se ga rada loti, in ta je, neka gosenca iz verste „tend'redo spinarum“ (*eine Blattwespe oder Sägefliège*). Nekteri kmetovavci so terdili, da bivic ni nič družega kot novo ime za staro ozimno ogeršico (*Winterrips*). — Bomo vidili, kaj bojo še druge skušnje učile, in tudi pri nas na Krajskem.

(Sadno drevje gosenc obvarovati) priporoča višji gojzdnar H. Dohnal, naj zasadé vinorejci blizo sadnega drevja belega terna ali gloга (*Weissdorn*). Beli metulji vsake sorte ferfelijo posebno radi na to germovje jajca leč, in ker se to germovje striže in lahko nizko derži, se lahko kupoma pokonča gosencna zalega.

(Nevarna račja bolezen). Poleti ob hudi vročini in suši se večkrat primeri, da zlasti mlade race šepati začno; račice grejo komaj ene stopinje pa se usedejo, ker jih noge zlo bolé. Če se hitro ne pomaga, poginejo v 24 urah. Pomaga jim večidel hitro in lahko vsak, ako jim puša na bolni nogi takole: Pol pavca nad členom, kjer se kremplji začno, na unanji strani noge v žlebičku, ki se tam vidi, se z ojstrim nožičkom, s kakoršnim se peresa režejo, od zgoraj doli podolgoma za četert pavca koža in spodej ležeča žila nareže, da kakih 10 do 12 kapljic kervi izteče. To je vse; nič družega ni treba, kot da bolnim racam ne manjka hladne vode. Drugi dan ne šepajo več in so zdrave. Bolezen ta je hrom tiste sorte kakor je vrančni prisad ali čerm (*Milzbrand*).

(Družba za rejo pišancev na severnem Nemškem). Dan današnji imamo družbe za vsako reč, zakaj bi ne imeli tudi družbe za kurjo rejo? Skušnje učé, da pute